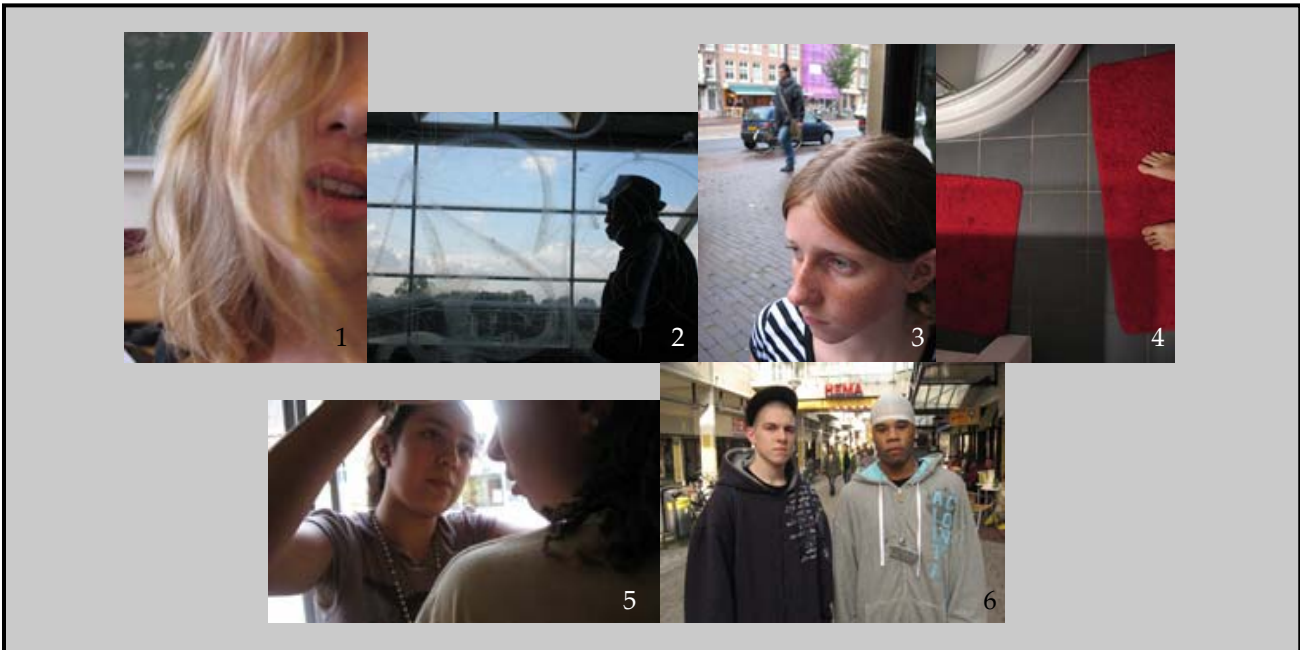

Fotografie

1. Een foto maken = kiezen	1
2. Kader	2
3. Camerastandpunt - Standpunten uitproberen – Achtergrond	3
4. Scherpste - Scherptediepte - Onbedoelde onscherpte	4
5. Belichting - Belichting: soorten - Tips voor belichting	6
6. Compositie - Voorbeelden van composities	7
7. Oefeningen	8

Een foto maken = kiezen

Je maakt een foto. Met een camera maak je een beeld. Met dat beeld vertel je onherroepelijk een verhaal. Of je wilt of niet.

Het beeld vertelt iets, roept een emotie op. Wat staat er op? Wanneer is de foto genomen? Is het een close-up? Wat doet het met je? Waarom nam je die foto? Als de foto in een tijdschrift zou staan waarin je bladert, blijf je dan even kijken? Waarom? Je maakt een foto! Daarmee maak je keuzes, ook als je besluit om 'per ongeluk' een foto te maken. Bewust of bij toeval, je hebt altijd te maken met kader, camerastandpunt, scherpte, belichting, compositie.

> Welk verhaal vertelt iedere, afzonderlijke foto volgens jou?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Kader

> Close-up

> Mediumshot

> Totaalshot

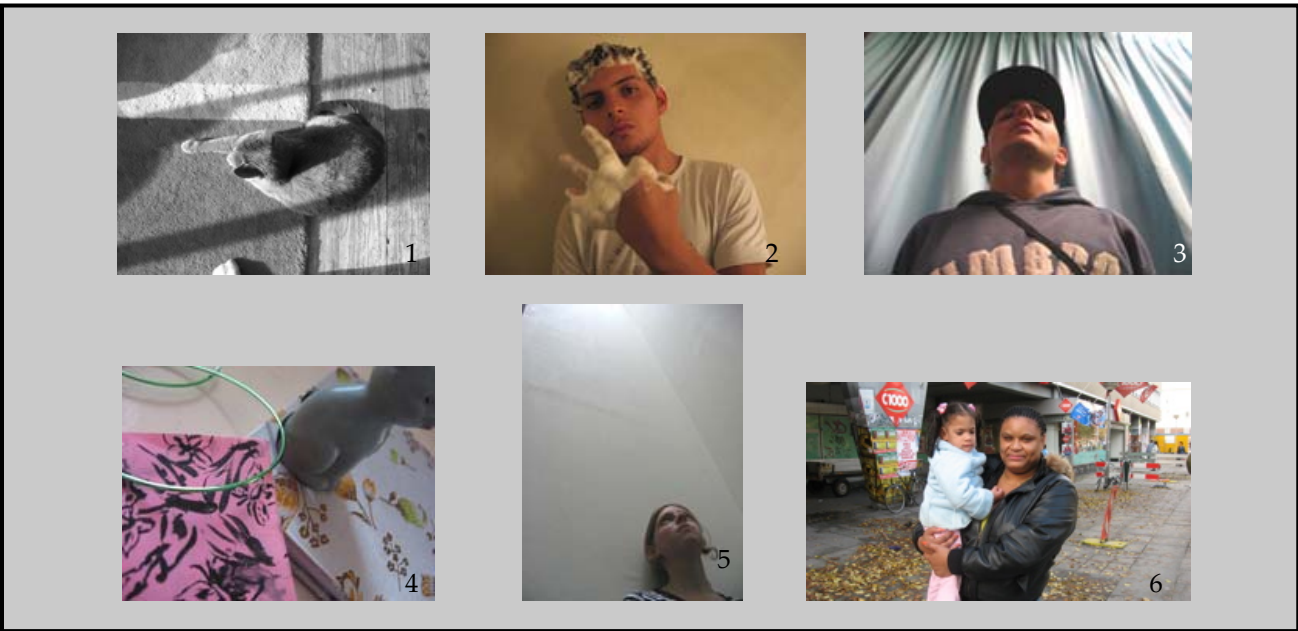
Is een foto staand (langwerpig) of liggend? Is het een close-up waar alleen een gezicht op staat? Of een totaal, met de hele persoon? Wat zie je maar half?

Met een foto kies je wat je wèl en niet laat zien. Wanneer je door je camera kijkt, krijg je een uitsnede te zien van dat wat je voor je ziet. Sommige dingen vallen binnen je scherm, anderen daarbuiten. Door je camera te bewegen (te draaien) en in-en-uit te zoomen kies je het kader van je foto. Je bepaalt niet alleen wat je wel en wat je niet ziet, maar ook hoe groot alles in beeld komt en vanuit welk standpunt je de dingen ziet.

> Geef per foto aan wat er allemaal in beeld is en welke delen buiten beeld vallen (en waarvan je nog wel een onderdeel ziet).

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Camerastandpunt

Het camerastandpunt is de plek waar jij als fotograaf staat tegenover het onderwerp dat je wilt fotograferen.

Er zijn drie soorten standpunten te onderscheiden:

Ooghoogte: je plaats je de camera op dezelfde hoogte als het onderwerp dat je fotografeert. *Vogelvluchtperspectief*: je plaatst je camera *hoger* dan het onderwerp dat je fotografeert. Je kijkt dan neer op je onderwerp. Je kunt dit standpunt bijvoorbeeld kiezen wanneer je het onderwerp kleiner wilt laten lijken. *Kikvorsperspectief*: je plaatst de camera *lager* dan het onderwerp dat je fotografeert. Je kijkt dan tegen je onderwerp op. Dingen die klein zijn, kun je op deze manier groter doen laten lijken.

> Geef per foto aan vanuit welk camerastandpunt hij is gemaakt.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____

Standpunten uitproberen

Kies bij het fotograferen een standpunt uit waarmee jij het beste jouw verhaal verteld. Op de volgende website kun je zowel de verschillende kaders, als de standpunten uitproberen: <http://www.shop4media.nl> (klik op onderdeel 'beeld' en vervolgens op 'try be4u buy').

Achtergrond

Houd bij het fotograferen altijd rekening met de achtergrond. Een achtergrond heeft vaak meer invloed op je verhaal dan je in eerste instantie zou denken.

> Wat zou er veranderen aan het verhaal van foto 5, wanneer de muur achter het meisje gevuld was geweest met graffiti?

Scherpte

Scherpte

> Welk deel van de foto is scherp? Bekijk de foto's hierboven en geef aan welk deel scherp is.

Scherp is dat deel van de foto dat je helder ziet (de afgebeelde dingen zijn dan duidelijk van elkaar te onderscheiden). Bij onscherpte gaan de afgebeelde dingen haast ongemerkt in elkaar over. Een foto kan ook helemaal scherp zijn of helemaal niet. Je kunt kiezen wat je scherp stelt.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Scherptediepte

Om het scherp te stellen onderdeel heen, zit vaak een ruimte die ook scherp wordt op de foto. Deze ruimte heet *scherptediepte*. Deze is goed te zien op de derde foto. Je kunt de grootte hiervan bepalen met behulp van het diafragma. Een klein diafragma getal zorgt voor een kleine scherptediepte (zoals in foto 3), een groot diafragma getal voor een grote.

Onbedoelde onscherpte

Enkele oorzaken van onbedoelde onscherpte:

1. De camera bewoog bij het indrukken. Oplossing: zoek steun.
2. Jouw hoofdpersoon bewoog. Je kan er voor kiezen met die persoon mee te bewegen.
3. De lens van de camera is vies. Die kan je schoonmaken door er op te ademen. Daarna veeg je met een zachte schone doek (of puntje van je T-shirt) in cirkels van buiten naar binnen over de lens.
4. De scherpte is fout ingesteld. Het onderwerp staat bijvoorbeeld op 4 meter afstand, maar je hebt scherp gesteld op 1 meter.
5. De scherptediepte is verkeerd ingesteld.

> Welke van de bovenstaande oorzaken zouden aan welke foto gekoppeld kunnen worden? Verbind de uitspraak door middel van pijlen met de bijbehorende foto('s).

Uitspraak 1	Foto 1
Uitspraak 2	Foto 2
Uitspraak 3	Foto 3
Uitspraak 4	Foto 4
Uitspraak 5	Foto 5

Belichting

Belichting: soorten

Vergelijk de foto's hiernaast. [Waar komt het licht vandaan?](#)

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Kijk naar jezelf op de plek waar je nu bent of bekijk een persoon in je buurt. Eén kant van het gezicht zal meer belicht worden dan de andere kant. Dat licht wordt het 'hoofdlicht' genoemd, de belangrijkste lichtbron. De andere kant van het gezicht is ook belicht. Vaak wordt dat licht dat via een muur weerkaatst. Dat heet het 'invul-licht'. Komt er ook licht op de schouders, de kraag of de haren? Dat wordt 'back-light' genoemd. Overal waar je bent heb je te maken met deze drie soorten belichting.

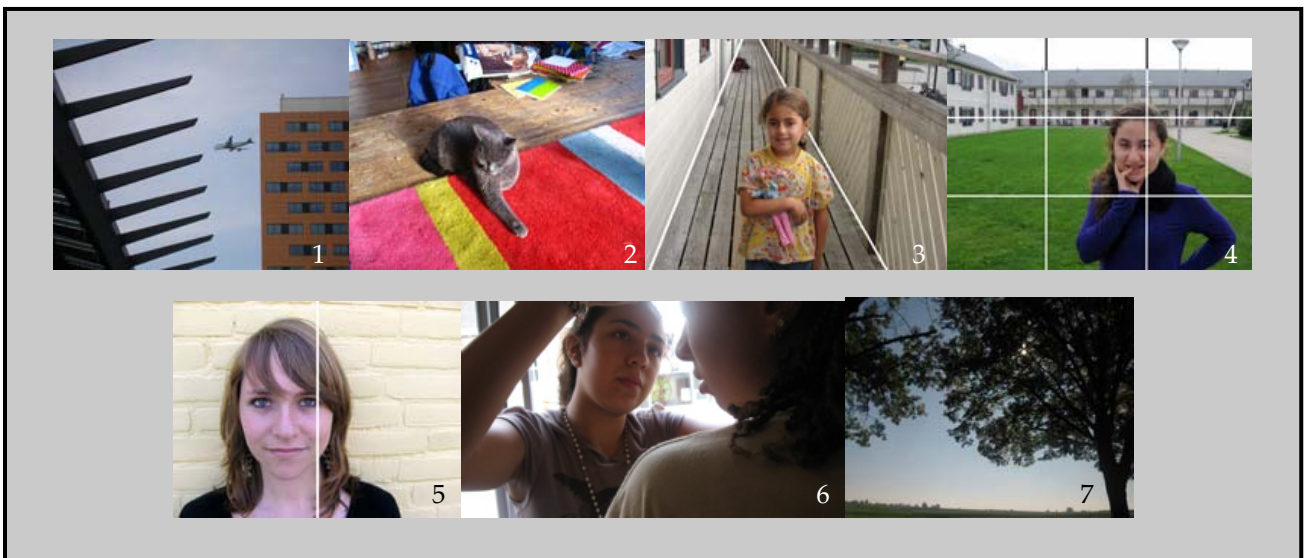
Tips voor belichting

Tips voor de belichting van je onderwerp:

- Zet als eerste je flitser uit. Mooie foto's maken met flits is heel moeilijk.
- Kies bij het maken van een foto hoe je het aanwezige licht gebruikt.
- Fotografeer je buiten, probeer dan ook vroeg in de ochtend en eind van de middag te fotograferen. Dan komt het licht niet zo recht van boven.

Met belichting wordt in de fotografie vaak ook nog iets anders bedoeld, namelijk de 'belichtingstijd'. Wat dit is en hoe je het gebruikt, wordt in het onderdeel 'foto's vergelijken' duidelijk (pagina 8).

Compositie

Compositie

Compositie gaat over verdeling van de lijnen, vlakken en kleuren in het beeld: waar plaats je wat in het beeldvlak en hoe zorg je voor een spannend geheel?

Elk onderdeel van het beeld is hierbij belangrijk. De gestreepte handdoek, de winkelende mensen op de achtergrond of voorgrond, alles in beeld heeft invloed op de compositie en het verhaal dat je verteld. De compositie leidt je als het ware door de foto heen. Hij geeft de kijkrichting aan en bepaalt wat je eerst ziet, en wat later (wanneer je langer kijkt). Foto 6 is hier een goed voorbeeld van. In eerste oogopslag zie je het meisje met de ketting, dan het meisje dat met de rug naar je toe staat en daarna pas de achtergrond.

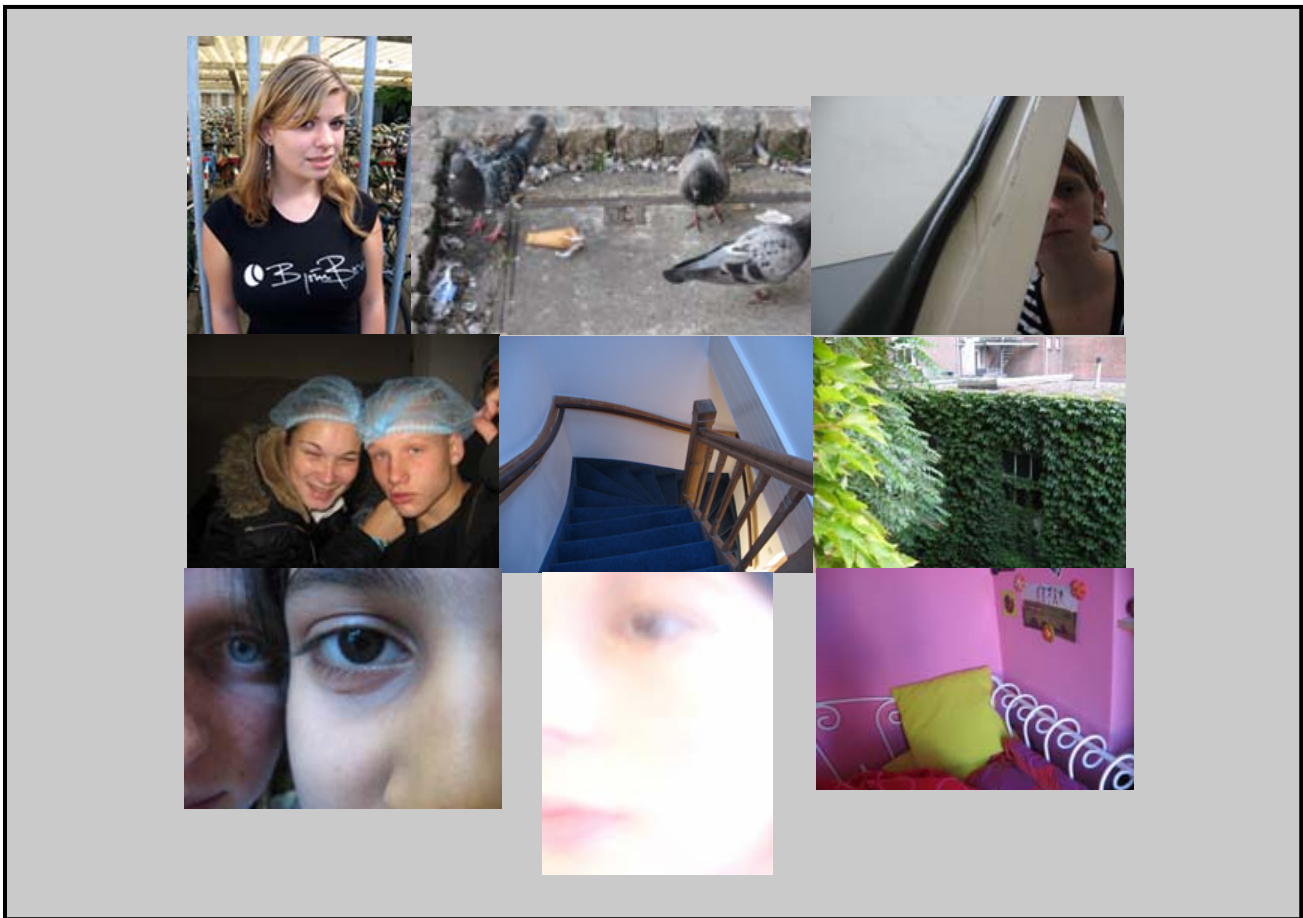
> Kijk door je cameraschermpje naar één en hetzelfde voorwerp en maak vijf foto's met een andere compositie. Gebruik hierbij de onderstaande compositietrucs. Deze vijf foto's kun je invoeren op je eigen pagina in de fotomentarytool. Geef de foto's de naam van de opdracht mee (in dit geval: 'vijf composities') en vermeld de 'truc' die je hebt toegepast. De docent kan dan online jouw resultaten bekijken en de foto's van advies voorzien.

Voorbeelden van composities

Er zijn enkele trucs waar je gebruik van kunt maken:

- Diagonalen in je foto maken het beeld vaak sterker (foto 1 en 2)!
- Een foto kan ook sterker worden door de 'regel van derden' toe te passen. Bij zo'n foto is het beeld is horizontaal en verticaal in drieën te delen. Onderwerpen die op die lijnen staan trekken de aandacht (foto 4).
- Perspectivische lijnen hebben invloed op de vlakverdeling en de kijkrichting (foto 3)
- Asymmetrie is vaak spannend (foto 5)
- Afsnijding en overlapping zorgen voor een ruimtelijk effect (foto 6).

Oefeningen

Oefeningen

> Gebruik wat je hiervoor heb geleerd bij de volgende opdrachten. Fotografeer zonder flits.

1. Maak drie close-up-portretten van één persoon met de camera dichtbij, daarna drie van veraf (met de camera ingezoomd).
2. Maak drie portretten van één persoon die helemaal in beeld is (lichaam en hoofd). De achtergrond is nu belangrijk.
3. Maak twee portretten van twee personen tegelijkertijd in beeld.
4. Maak vier foto's van een interieur en drie van details daarvan.
5. Maak vijf foto's van de buitenkant van gebouwen.
- 6 Kies één onderwerp. Maak veel foto's van dit onderwerp. Verander daarbij van standpunt, belichting en kader.
- 7 Kies weer één onderwerp. Experimenteer nu met lange sluitertijden en een bewegende camera.

> De foto's kun je invoeren op je eigen pagina in de fotomentarytool. Geef de foto's de naam van de opdracht mee (in dit geval: 'oefeningen 1', 'oefeningen 2' etc). De docent kan dan online jouw resultaten bekijken en eventueel van advies voorzien.

Themaworkshop!

Onderwerp – het onderwerp dat je fotografeert heeft invloed op het verhaal dat jij gaat vertellen. Dit onderwerp moet aansluiten bij het thema van de fotomentary-opdracht.

Hoe je op een goed idee kunt komen en wat voor voorwerk je kunt doen om je onderwerp zo goed mogelijk te fotograferen leer je in de themaworkshop.

Wanneer je alle workshoponderdelen hebt doorlopen, kun je beginnen aan jouw fotomentary!! Deze kun je uiteindelijk online plaatsen in de fotomentarytool. Je kunt daar ook andermans foto's aan jouw fotomentary toevoegen. Bekijk nog eens de fotomentaries in de fotomentarytool om om te kijken hoe anderen dit hebben aangepakt.

Veel succes!